

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редантор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 15 л.
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Треба напружитись!

Львів, 26. вересня 1927.

Допомогова акція жертвам пове-
ді розвертається все ширше і шир-
ше. Українське громадянство не ли-
ше серцем відчуло, але й зрозуміло
велике нещастя північно-східного у-
країнського населення Карпат, Під-
карпаття і Покуття. На чолі грома-
дянської акції стоїть Український
Центральний Комітет допомоги
жертвам повені. Досі зібрав він уже
понад 17.000 зол., з чого 10.500 зол.
розділив між спустошені повіті.
Ясно, що сума 17.000 зол. є смішно
мала в порівнянні до розмірів ката-
строфи і чисельності українського
народу. Та коли мати на увазі об-
ставини, що акція ведеться всього
два тижні, а далі, що на зібрану
суму складу зложилося поки-що лише
населення Зах. України, себ-то на-
селення найбільш бідне, знищене
війною та її наслідками, населення,
що несе на собі від десяти літ ви-
ключний тягар всіх ділянок націо-
нального життя, — то треба при-
няти, що поклик до українського
населення найшов живий відгук.
Суму 17.000 зол. зложила головним
чином українська інтелігенція та у-
країнські народні установи. Селян-
ство не розпоряджає готівкою. Між
ним іде широка акція за збіркою
вже. Зголошені досі в Українсько-
му Центрі. Комітеті збіжжів збірки
осидали вже до 200 сотнарів збіжжя,
себ-то кругло около 10.000 зол. Од-
наче збіжжєозбіркова акція є лише
в перших початках. Можна сподіва-
тися, що вона розгорнеться дуже
широко, будучи висловом і нагляд-
ним доказом народньої солідарно-
сті і національної свідомості.

Під проводом Українського Цен-
трального Комітету зорганізовано
як до 30 (тридцять) повітових ко-
мітетів допомоги, які розпочали ді-
яльність на місцях. По селах існу-
ють вже сотні допомогівих комі-
тетів.

На зазив Українського Центру. Ко-
мітету відгукнулися всі українські
землі. Серед надсланих збірок ба-
гато не лише пожертви з Галичини
і українських заточених в корін-
ній Польщі, але й з північних у-
країнських земель, Закарпатської У-
країни та українських громадян в
Австрії й Німеччині. Без сумніву,
що в наші американські землі
відгукнуться на голос розпуки ста-
рого краю.

Поруч Українського Центру. Ко-
мітету, що веде свою діяльність на
партійній основі, діляють ще й
непартійні допомогіві комітети, а са-
ме: рідикальні під фірмою „Со-
юзу Сел. Співок" (зібрав досі около
800 зол.) та інтернаціональний у-
країнсько-польсько-жидівський, що
виступає під назвою: Робітничо-Се-
лянського Допомогового Комітету
(досі не виказав іще ніякої збірки).

Окремо розвивається величезна
особисто-допомогова акція митр.
о. Шенницького, що обіймає голов-
но бойківське Підкарпаття. Крім то-
го церковна влада окремим за-
коном наложива у львівській архи-
єпископії спеціальний податок на під-
тримку собі духовенства, яке кори-
стується ерекціональним ґрунтом.
На жаль, виконуючий розпорядок
до ординарського закону вишнов
розуміє духовенства, особливо,
що здержується місцевий допомого-
вий комітет. Ясно, що тут церков-

на влада в деякій мірі пережире,
а щонайменше вносить замішання
і розпоршує допомогову акцію на
місцях. Призначаючи велике значіння
самостійній ординарській акції, що
обіймає духовенство, мусимо про-
тиставити її поширенню на гро-
мадянство для добра самої справи
і концентрації громадянсько-допо-
могової акції. Думаємо, що деякі
постанови ординарського вико-
нующого розпорядку були непере-
думані, хоч видигнуті в найліпшій
вірі. Ясно, що існування по селах
комітетів: громадянського і па-
рохіяльного, не говорячи вже про ві-
тівські, може зовсім розбити допо-
могою акцію на місцях і роздвоїти
сільське громадянство. Неприго-
жість і помилковість творення окре-
мих парохіяльних комітетів при-
знає також духовенство. В тому на-
прямку були би бажані відповідні
пояснення і поправки ординар-
ського розпорядку. Нема наймен-
шої потреби відділювати духовен-
ство від народньої маси, ані навпа-
ки, тільки треба зєдинити всі сили
українського громадянства для о-
панування катастрофи.

Велике нещастя західної вітки у-
країнського народу найшло відго-
мін також на Рад. Україні. Україн-
ський рад. уряд призначив на допо-
мугу жертвам повені 50.000 карб.
(25.000 доларів). Звільна розвива-
ється теж збірково-допомогова ак-
ція українського громадянства на
Рад. Україні. Не знати тільки, яки-
ми шляхами і в якій формі діде ця
допомога до рук потерпілих.

Допомогову акцію веде теж поль-
ський уряд у спілці з польськими
громадянськими чинниками. Дора-

зова урядова допомога уряду, який
у значній мірі несе відповідальність
за наслідки катастрофи, була роз-
мірно невеличка. Аж в останніх ча-
сах сойм ухвалив 25 мільонів зол.,
головно на відбудову засобів кому-
нікації, регуляцію рік та засівну
кампанію, але це ще пісня досить
далекої будуччини. Тав. суспільні
воєвідські комітети теж розбудову-
ють свої допомогові комірки аж до
сільських (вітівських) комітетів
включно. Не треба додавати, що мі-
сцеві комітети наказного характеру
теж вводять замішання в допомо-
гову акцію. Та не зважаючи на це,
українські комітети, згідно з кому-
нікатом Українського Центру. Комі-
тету допомоги жертвам повені, по-
винні негайно повести самостійну
збіркову акцію. Треба нам напру-
жити всі сили, щоби побороти лихо.

Нашим обов'язком звернути увагу
на те, щоби ні одна українська уста-
нова, ні один громадський гурт, ні
одна свідома українська одиниця
не відтягнулася від обов'язку допо-
моги. Інституції фінансові, госпо-
дарські, культурні, освітні, профе-
сійні та їх відділи, філії, розгалу-
ження і клітини, — всі вони мусять
негайно зложити свою лепту на до-
помого нещасним. Також у церквах
і школах треба повести відповідну
допомогову пропаганду. Нехай да-
ти будуть і невеличкі, але загальні,
нехай вони обіймуть всіх членів ве-
ликої Української Сім'ї, нехай все-
народня поміч жертвам повені за-
свідчить нашу єдність, солідарність,
збірність. А щоби не все перевести,
здійснити та подати помічну руку
нещасним, треба великої напруги і
охоти творити добро.

Ще до ювілею української народньої пісні.

Нав'язуючи до статті д. Ол. Зал-
ського в 205 ч. „Діла" з дня 14. ве-
ресня ц. р., його „постулятив і деі-
дератів" головно щодо спопуляри-
зування народньої пісні, я подаю
кілька своїх, поширюючи може де-
куди його думки.

Підходжу до справи більше з лі-
тературного боку. Думка д. Ол. За-
льського: видати, з приводу 100-літ-
нього ювілею української народньої
пісні, „пісенні тексти з мелодіями"
для мене мало реальна (малиб це бу-
ти: ноты, співачки тощо?) і за ува-
га, бо співала значіння на-
родньої поезії тільки до ділянки му-
зичного мистецтва.

Для спопуляризування народньої
поезії серед загалу нашої інтеліген-
ції, „що не стикається безпосередньо
з її джерелом — селом", для вивчен-
ня та пізнання її серед цього за-
галу, особливо серед молоді хоч серед-
ношкільної, хоч університетської,
булоб дуже на часі видати сьогодні
антологію української народньої
поезії. В нас, наскільки знаю, досі
нема такої, тоді, коли в інших на-
родів появилася таких антологій чи
то загальних чи спеціальних більше.
Певно, що можна вважати антоло-
гіями давніші збірники народніх пі-
сень, але сьогодні і їх тяжко діста-
ти в по бібліотеках. Щож до пові-
дних (головно в серії Етнографічно-
го Збірника Н. Т. ім. Шевченка), то
вопи для неспеціаліста нецікаві:
відтрашують його фонетикою напи-
сів або бачають варіантів одного
пісенного мотиву.

Видати таку антологію можна в
формі або: 1) великої загальної ан-

тології народньої поезії, або 2) ряд
менших антологій чи просто вибо-
рів зі спеціальних родів її, а то: ко-
лядок, гайок, коломийок, дум, бал-
ад і інше. Безперечно можна ви-
дати і першу і другу, але останні, а
ще притому дешеві, виконалиб своє
завдання спопуляризації народньої
поезії краще від великої, може за
лексусової антології.

Підготувати працю над виданням
антології можна цього року тільки
зорганізувати. Насамперед тре-
ба вибрати комітет спеціалістів, я-
кий: зібрав би весь пісенний матері-
ял, розсипав би по старих річниках:
часописів, журналів, календарів та
інших видань; зробив би вибір най-
кращих з мистецького погляду і за-
галом найцікавіших для загального
образу народньої поезії пісень; з ва-
риантів познодив і подоповнював не-
повні й поновані тексти (як це не-
раз робив Потебня у своїх працях
над нар. поезією); виправив розмір
і мову, усуваючи по можності її ді-
алектичні прикмети і наближуючи
її до мистецької, літературної. За-
місь вступів можна подати короткі
й вичерпуючі, хочби компілятивні
огляди народньої поезії та її родів.
Таким робом ми зможемо як най-
краще виявити мистецький бік на-
родньої поезії й поставити її анто-
логію на місце деяких перестарі-
лих „дзямків" нашої літератури.

Дальше до думки д. Залського,
щоб видати давніше друковані нау-
кові праці про народню пісню (дум-
ка дуже на часі, бо нових праць в
нас мало, а старі як: Потебні, Сум-
цова, Франка й ін. поздані й ма-

ло доступні), я додав би: видати не-
видані ще праці з посмертної спад-
щини пок. Володимира Гнатюка,
хочби вступ до його збірки „Коляд-
ки й підріпки", який не ввійшов у
оба томи, приготувати 4-й том зі-
браних ним коломийок, а також
приготувати та видати всі інші пра-
ці, які тільки залишилися. Не був
би наш найкращий поетів тільки
невтомного дослідника української
народньої поезії в її столітній іста-
вості.

Спопуляризації народньої пісні не
можна далі обмежити тільки до вер-
стви громадянства, „що не стикаєть-
ся безпосередно зі селом". Народню
пісню треба культивувати й на селі
між народом, хоч це може комусь
здаватися парадоксом. Пригадаймо,
що деякі роди народньої поезії за-
непадають, забуваються, прим. дав-
ніше вже думи, тепер в ріжних око-
лицях колядки й інші обрядові піс-
ні. (Виявити закони такого занепа-
ду, а деколи може й повороту дав-
ніх форм буде завданням майбут-
ньої історії народньої пісні та на-
родньої поезики). Сьогодні ми можемо
вдержати від занепаду, пригада-
ти пам'яті народу загубити або за-
буті пісні добре виданими збірника-
ми пісень з мелодіями (співачика-
ми). Не місце тут розводитись на-
проявами сучасного життя на-
родньої пісні. Зазначу тільки, що
село прагне й шукає все новинки
для свого пісенного репертуару
та що здебільшого ці „новинки" —
це давніші призабуті пісні або не-
занані пісні інших околиць. Дуже
багато переймає село наприклад зі
спенічного репертуару аматорських
кружків, хоч і ці ріжні „песи" час-
то псують та засмічують мову і пі-
сенний репертуар нашого села.

Наприкінці моїм деідератом сьо-
годні булоб: спопуляризування в
певній мірі науки етнографії та е-
тнології. У нас ще до віяни займа-
лося етнографічними дослідями й
постачало матеріял науковим інсти-
туціям більше число громадян зпо-
мичи учительства, священства й ін-
ших. Сьогодні їх мабуть менше, тим-
більше, що етнографія як багато ін-
ших ділянок в нас на західних зем-
лях трохи призабута. А знаю, що
багато людей на місцях, в безпосе-
реднім контакті з селом займають би-
рало етнографічними дослідями по-
біч своєї іншої роботи. Треба тільки
познайомити ці круги інтелігенції
з новітніми здобутками етнологіч-
них наук, і дати їм в руки спеціаль-
ні докладно опрацьовані інструції
і програми для збирання матерія-
лу. (Перевидати от хочби програми
Етнографічного Товариства в Києві
чи Етнографічної Секції Академії
Наук). Можеб аніянілись охочі за-
ложити Етнографічне Товариство в
у нас у Львові в той таке товари-
ство вкупі в Етногр. Комісію Науко-
вого Товариства ім. Шевченка мо-
лоб координувати свою діяльність
з подібними в Києві, що далоб укра-
їнській науці можливість збирати
та вивчати етнографічний матеріял
з цілої української території.

Володимир Кравець.

*) З Букочини, Закарпаття й ін. зе-
млями навізав би ці товариства тут і там
завдяки через членів кореспондентів.

На допомогу жертвам повені на вклад-
кову книжечку ч. 8163 Центр-Банку.
Львів, Ринок ч. 10, зложили даліше:

По виступі посла А. Пашука.

Розкриття комуністів.

Зараз же по виступі посла А. Пашука в комуністичній посольській фракції та оголошенні його вступлення до Українського Посольського Клубу видала комуністична посольська фракція окремий комунікат, в якому намагається ослабити враження, яке цей виступ викликав у політичних українських і польських колах. Слід зазначити, що комунікат писаний по-польськи і підписаний під ним пос. Довток.

Перш за все твердить комунікат, що пос. Пашук зголосив своє вступлення в ком. фракції „щойно в останній хвили“, а про мотиви його виступу довідався ком. фракція „щойно в буржуазній пресі“. Далі доводиться до комунікату, що в часі своєї приналежності до ком. пос. фракції пос. Пашук „не протиставився ні тактиці і не боровся за якісь відрубні погляди в справах програми і політичної тактики“. Намагалися обставити, як бачимо, нічим не освіжати його враження, яке зробив виступ А. Пашука на політичні кола.

Та в комунікаті крім повищих наївних тверджень і випробованих уже зливи комуністами засіб боротьби зі своїми противниками, бувши своїми партійними товаришами. В даному випадку цей засіб уявляється твердженням комунікату, що посол А. Пашук виступив з ком. пос. фракції наслідком страху перед „фашистським режимом“, бо „фашистський уряд — стоїть досі в комунікаті — припиняє до робітничого руху випробовані методи не тільки провокації і перекупства, але й застрашування особливо в останніх часах“ Згадавши про те, що на бувших товаришів пос. Пашука, а саме пос. Ландуцького, посла в Білоруської Громади і Незалежної Хлопської Партії апали важкі тюремні кари, твердить комунікат, що пос. Пашук „утік від твердої боротьби за права працюючих мас“, „зрада робітничу і селянську справу та став знаряддям заборчої політики фашистського уряду нарівні з петлюрівцями, хліборобами, удільцями та іншими слугами буржуазії“.

Оця пілотажна писанина комуністів не буде очевидно мати ніякого впливу на зменшення ваги виступу посла Пашука в комуністичній фракції, виступу, спричиненого протинаціональною відносно українців політикою, та національною нетерантністю вождів польського комунізму. Зголошений до Українського Клубу акцес не ворожить пос. Пашукові з боку польського уряду ніякої пошани. Про те комуністи, особливо польські, найкраще знають, та перед масами намагаються вони помилити пос. Пашука та звести його вчинок до категорії ніякого і нікчемного акту зради, подиктованого йому трусливістю та малодушністю. Очевидно, що це їм не вдасться, а читаючи комуні-

кат набирається якраз протилежного враження до того, яке ним бажали викликати комуністи.

Ратункова акція.

Допомога акції Українського Центрального Комітету.

Український Центральний Комітет допомоги жертвам повені, розглянувши положення в повітах дрогобичському і томашівському, зі своїх засобів призначив для Повіт. Комітету допомоги в Дрогобичі — 500 зол. і для Пов. Комітету допомоги в Томашіві — 500 зол.

Стихийний допомоговий рух українського громадянства.

Український Центральний Комітет допомоги жертвам повені в Львові одержав повідомлення з Русова, селянського повіту, що тамтешній місцевий Допомоговий Комітет у складі славного письменника Василя Стефаника, о. Юліана Гранківського та учит. Івана Федорака переміг збірку в Русові. Зібрані гроші в сумі 360 зол. переслав просто до Пов. Комітету Косівщини, що Центр. Комітет прийняв до одобрюючого підмоги.

М. Ш. визначний український громадянин, меценат, що багато користі приніс українській культурі на протязі свого довгого трудного життя, а який власні події останніх літ найповніше в прикріх життєвих умовах, не розпоряджаючи готівкою прислав із чужини до Укр. Центр. Комітету сім акварель які просить продати, а одержану за них суму повернути на допомогу жертвам повені. Вчинок цього достойного громадянина якимось свідчить про його тутке серце і глибоку гуманність.

Не менше зворушливим є інший факт: „Союз Українок“ в Каліші (в Польщі), якого головою є п. Кондратенко, прислав пакет перемонених одягів. Коли узяти собі, що це дар емігрантів, які ведуть важке еміграційне життя, часто серед невимовних алінів, то цей відрух українського серця тим більше заслугою на загальне призначення.

Митр. Шептицький на терені натастрофи.

Як було згадано в останньому звіті зі Стрия о. митр. Шептицький переїхав до Болехова. Звідси відвідав він Велдич, Мізунь, Новоселицю, Гомів, Тяпче, Каяжолуку, Гоїв, Чолганя. Дня 19. п. м. у переїзді до Болехова задержався хвилею митрополита експедиція в Долині, прямує на поїті в Перегінсько та в Калущину. В дорозі за Гошовом під тигароним автіом задовалися міст, але по чотирьох годинах вдалося перемогти всі труднощі. Не вважачи на хору ногу і руку, о. митрополит старався всюди бути, потішити, спомогти. Старався теж дістатися до всіх відтінків околиць. Дорогу відбував — тим властиво:

Співають було цілими століттями.
Спочатку в них пісні були дуже хороші, мелодійні і з глибоким змістом, а потім, як уже було заведено „Всехукраїнський день музики“ почали співати „Корита“.

Ой, корито, корито
Повне води налита
Там дівчинки ноги мили,
А мальчишки воду пили.
Не хочу я чаю пийти
Не хочу заварювати
Не хочу тебе любити
З тобою розговарювати.

Співали вони так, що сусіди їхні, атлантиди оті самі, аж вікна було зачиняють:

— Співають чухраїні! От народі? А колиж вони вже за індустріалізацію візьмуться?

А ті співають, а ті співають...
Перестануть, почухаються та знову:

Ти скажи мне пачему
По какому случаю,
Одного тебе люблю,
А десятку мучаю.

Отак і жила та казкова країна „Чукрен“.

І якось вийшло так, що мала вона святкувати якийсь дуже велике ювілейне свято: чи то десятиріччя якоїсь події, чи то ювілей якогось громадського дуже важливого чинника, — одне слово, дуже якийсь велике, мабуть, відбувся свято.

автом, дресиною, фірою, а то і пішком. Ніщо не відстрашує нашого владича ні вода, ні страшні скелі, що залягли на дорозі. Ранками і ввечері сповідає, та всюди проповідь, сидить і стоїть на вузлах. Глядиш на усміщене до всіх лакаве лице владича, що бажав би свого саможертвою віддати народне терпіння і нагадується незабутній перемиський єпископ Іван Снігурський, що в часі всенародних нещасть (як холера 1881 р. і голод 1846 р.) сам особисто спішив з допомогою своїм вірним, про те пам'ять паховалась в перекалі між народом і до нині. Лице все погідне, ласкаве, усміщене але кожний, що мав нагоду бачити ту харитативно-місійну працю, мусить відчувати, що той труд дуже мучить владичу, хоч він і не дає цього по собі пізнати. Шість, що доїд допонува-ла погода, а тимсамим облегувала працю експедиції, аложеної з 20 осіб. Крім рухливого о. крилошанина Ковальського, лікаря д-ра Гоцького, є там ще з мо-нахів Студитів, 4 богословів, 8 дітей та шофера і супровідників авт.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

На допомогу жертвам повені на вилдкову книжочку ч. 8.165 Центр-Банку, Львів, Ринок ч. 10, зложили дальше:

Андрій Шеліга, емер. учит. Збараж 5, Василь Литвин, учит. Тухолька ад Ско-ле 5, Павлушеніч Володимир, Коломия 5, Софія Ничківна, Говорова, пов. Остро-ленка 5, Іандор Карачевський, Чернятин п. Городенка 7, Теодор Микитин, Чеме-ринці, п. Дуваїв 8, Ірина Людквич, Лав-рів 10, Павло Мудрий, Коспая, Познан-щина 10, Стефан Ганчарик, Тернопіль 10, о. Теодор Савойка, Селища п. Дні-ві 10, Юлія Федівна, Чернява к. Мос-тиск 10, Р. Ферепова, Судова Вишня 10, о. Зиповий Кисілевський, Гринівці п. То-маш 15, інж. Марія і Казимира Капу-стакі, Борислав 20, о. Антін Дмитраш, збірка в церкві в Орельці 20.50, о. Ми-хайло Ваврик, збірка в церкві в Палл-кровох к. Бродів 23.50, Читальня Про-світні, Делятин, дохід з вистави 25, Уряд парох., Гітче п. Рава Руська, збірка в церкві 80, Михайло і Ольга Мочульські, Грималів 80, о. Алекс. Сторанка в Гла-дишіві ад Горлиць, збірка в Гладишіві і Смереківці 41.47, Олександр Притика, Захиско, Поморє 50, о. Максим Пана-сюк, Ушковичі, п. Перемішляни 10, Па-рохіяне, Ушковичі п. Перемішляни 20, Парохіяне, Казимира, п. Перемішляни 20, Бориня, збірка в церкві 34.55, о. Гри-горій Мороз, Бориня 10, Іван Терпильєв-різбар, Бориня 8.90, о. Лука Салук, Бела 5, збірка в церкві в Мисоні ад Бела 58, Уряд парохіяльний в Устриках дол., збірка в церкві 60, о. Нестор Кисілев-ський, Радче, збірка в церкві через Пов. Комітет 80.20, Аматорський Гурток, По-мориня, дохід з вистави і вечерини 94.57, о. Роман Галас, Глиняні-Заставе, збірка в церкві 123, Повітовий Союз Ко-оператив Підгайці 965.92, Комітет допо-

моги в Ровнорятах п. Глиняні, збірка після дорученого виказу 180.60, Жіно-чий Семинар і гімназія дівочого Інститу-та в Перемішлі, (Діти — діти, дохід з фестивалю 500, Юліан Батиславич, Мило-ванс 2 дол., дир. Омелян Савич, Львів 5 дол., Іван Калитяк, Львів, збірка, а то Сиракуза Марія, Львів 5, Киммерлінг Лейбор, Львів 10, дир. Михайло Сеня 10, Гром. уряд, Ровноряти 20, Кооперат. в Ровнорятах 50, Махнікіна Іванна, уч-телька 10, Махнікіна Софія, учитель-ка 10, Дмитро Філя 8, Микола Святий 1, Олекса Липський 2, Іван Коваль 2.50, Шулим Парес 1, Федько Глазид 4. Збірка поміж громадянством 26.10, — разом 159.60, Читальня учеників при у-чрежд. гімназії в Тернополі 20, інж. Іван-до Дурбак, Львів 100, Войтов Евстах, Львів 2 дол., Юрко Скворція, Королі-ська Гута, Шляск 5, Яків Прихитко, ем. учит. Золотів 10, Онуфрій Пропія, Губі-пок, п. Угнів 10, о. Мих. Ковальчик, Більпарева п. Фльоринка від парохія 17, Коопер. Сільський Господар, Щеп-тин, п. Корнів від себе і збірка 17.80, Те-одор Назартук, Дубно 5, П-о К. Лаври-чук, Жорнів на Дубелішні 23.50, о. Я. Туряський, Мшалоць п. Лютовська, збірка 30, д-р Кость Восвідка, лікар Станиславів 100.

Разом вказано сьогодні 2.888.01 зол і 9 дол., що разом з попередньо вказан-ними 12.879.90 зол. і 177 дол. дає суму 15.717.91 зол. і 188 дол.

Поправка: В ч. 212 з 23. п. м. видруко-вано, що коопер. „Згода“ в Бурштині аложила 10 зол., тимчасом ту суму ало-жила коопер. „Народний Дім“ у Порні.

Зазив Львівського Комітету.

Український Комітет допомоги жерт-вам повені, на м. Львів прохає Ви. Пав. охочі прийняти участь в збірці в неділю, 2-го жовтня п. р., прибути на засідання, яке відбудеться в середу, 28-го п. м. в год. 5-тій полов. в локалі Марійського Товариства, при вул. Бляхаровській ч. 11, II. пов.

ЗА КОМІТЕТ:

Д-р Іван Курівець вр. Дм. Ерстенюк вр.

НАЙНОВІШІ МАТЕРІАЛИ
порукає у великій виборі, фірма
= АНТІН УВЕРА =
Львів, вул. Галицька ч. 10
Філія в Тернополі, Дрогобичі, Стрию.

Виборчі висліди.

ПЕРЕМИСЬКИЙ ПОВІТ.

(Продовження.)

с. Германівці: 14. VI. п. р. на 16 радних 11 українців і 5 поляків. Начальником гро-мади вибрано свідомого українця. Село часто українське — тепер сесіяне коло-ністами, які відомо впливають на насе-лення. Підчас виборів деякі люди на спі-ку з ними старались кинути, але їх зу-смади були безупинні і до ради громад-ської вибрано національно свідомих гро-мадян.

с. Гдешчів: 11. б. п. р. на 16 радних — 9 українців і 7 поляків. Село бідне, не-організоване. Старий віст поляк звів протест.

с. Горохівці: 8. б. п. р. на 16 радних 12 українців, 4 поляків і 1 вірменіст по-лик. Село свідоме на полі національним і культурним. Майже четверта часть по-ляків разом з колоністами, при виборі до громадської ради старались кинути, але завдяки гарній організації зі сто-рони українців, вибори вийшли в нашу користь. Огірчені поляки внесли протест.

с. Грушати: 28. б. п. р. на 24 радних — 23 українців, 1 поляк і 1 вірменіст по-лик. Рада під національним оглядом до-сить можлива. В селі брак організован-сти. Хруні внесли протест.

с. Даровичі: 4. б. п. р. на 16 радних — 15 українців і 1 поляк. Старий віст Пав-ло Кінаш вніс протест.

с. Дроголі: 26. б. п. р. на 24 радних — 22 українців і 2 поляків. Рада під націо-нальним оглядом свідоме. Село засе-лене колоністами. Хруні з колоністами внесли протест.

с. Дроздовичі: 4. б. п. р. на 16 радних — 10 українців, 6 старо-руських і 1 вір-меніст поляк. Село від 1920-р. належало до праці і організації. Завдяки ніяком сві-домим громадянам основано 1925 р. чи-тальню „Прогреси“ „Кружок „Рідної Шко-ли“, в 1927 р. Кооперативу та т-во „Со-

Остан Вишня.

„ЧУКРЕН“.

I.

Сива — сивезна старовина...
Отоді-ж таки, як жила була на світі Атлантида, гонів із собою за Атлантидою, трішки абік, праворуч, була друга казкова країна, що мала чедернацьку троху назву „Чукрен“.

Звалася так та казкова країна че-рез те, що її населення, люд тоб-то і божий, завжди чувася.

Дитинча маленьке, як тільки по-чиняло було спинатися на ноги, і коли було його чи запитають про що небудь, чи загадають, що зро-бити — сразу воно лізе до потилиці й починає чухатися. І так все своє життя, аж поки дуба вірже...

Через те й країна та звалася „Чу-крен“...

Власне кажучи, перша її назва бу-ла не „Чукрен“, а „Чухрен“ але зго-дом „хи“ перейшло в „ки“, а право-писна комісія той перехід „хи“ на „ки“ затвердила. Так назавжди й залишилася назва тої країни „Чу-крен“.

Жили там люди — чухраїні. Усе було вони чухаються та спі-вають.

До співів вони були великі ма-стакі.

(Вісн.)

Не наводимо на наших читачів утоми пригадоку про пєси Гьотє. Це театр для виборщик, тих, що цїнять ще творчєбу свѣтла та тїнєй, роадлєних рїзко нєдєю колюри. На такї пєси можнє йти з книжкою в кишені і прочитати їх ще раз, вернувшись до хат. Треба бути ще раз, вернувшись до хат. Треба бути

кох годин удержати їх діпазон силою свого патосу і передати його аудиторії. Дного досида пара головних акторів вищесказаної трупи: Мірлім Орлеска і Камен. Вистава дала привід до цілої низки рефлексій, яких не маємо місця тут вичерпати. Характеризація акторів напрочуд уявна; костюми мальовничі, а прості; акції, якої у нас не мають. Мова сильна, нагадує фландрську своїм звуковим прикметами; горляних звуків дуже мало порівняно із новою наших жилів. Всі першорядні місця зайняті; сіріють тільки місця дітей. Навпаки як у нас. Це доказує, що жидівська інтелігенція не відстає як наша від трагедії у театрі.

І. Р.

3 Товариства Охорони Військових Могил.

Комунікат ч. 5.

По відомостям, які одержуємо з усіх закутків нашого краю, видно, що як наші філії, так і приватні громадяни роблять пильні заходи для ставлення українських військових пам'яток або для вмурування пропам'яток таблиць в честь і в пам'ять наших поляглих Героїв. Витанюючи цю ініціативу, дозволимо собі звернути увагу всього українського громадянства і наших філій на деякі правні постанови, які слід узяти конче під увагу при будові військових пам'яток чи пропам'яток таблиць.

Постанови в цій справі подані в декреті начальника держави з дня 3. січня 1919 р. В. Р. П. П. 25. На основі постанов цього декрету всі фізичні і правні особи, як приватні, так і публічні, і навіть державні установи, що задумують поставити на публічному місці пам'ятник, фігуру чи рельєф або вмурувати чи прикріпити пропам'ятку таблицю, зобов'язані перед припиненням до робіт представити дотичний проект через своє старство до належного вояводства, при якому є окремий відділ охорони військових могил, згд. відділ консерватора, який пропонує проект військових пам'яток розглядає і їх затверджує або відхиляє, в залежності від того, чи ті проекти з огляду на їх публічний характер відповідають вимогам естетики й мистецтва, чи ні. Щоб дістати затвердження проекту пам'ятника чи таблиці, треба переслати докладний рисунок пам'ятника, подати точні його виміри і якість матеріалу, з якого має він бути зроблений, означити точно місце, на якому має він стати, подати точний текст написів на пам'ятнику або на пропам'ятній таблиці і взагалі всі ті дані, які висновували б достатньо думку (помислу) і подробиці виконання, як також і еластичні моделі (на випадок застосування пластичної виливи). До таких проектів треба додати також всі рисунки чи фотографічні дані, які висновували б достатньо звязок проекту пам'ятника чи таблиці з окруженням. Тих самих постанов треба придержуватися в тих випадках, коли переводиться більшість направи або перебудову пам'яток, фігур чи пропам'яток таблиць. Пам'ятники, фігури й таблиці, що їх поставлено без захвалення повних постанов, можуть бути примусово усунені і на кошт будуючих розібрані. Подані вище постанови не мають прирівнювання тільки до тих пам'яток, фігур і пропам'яток таблиць, що їх ставлять на цвинтарях і внутрі церков приватні особи з власних (приватних) фондів для увічнення пам'яті їх фундаторів або їх близької родини, як також до тих предметів, що посвячені виключно цілям релігійного культу, а також до тих таблиць і фігур, які становлять орнамент будинку, а проект його разом з орнаментом затвердила дотична будівельна влада. Неприрівнювання до тих постанов може потягнути за собою крім оздоблення пам'ятника навіть кару тюрем і кару грошеву.

Поданою отрим до відома зміст декрету начальника держави, на який посилається польська влада при затвердженні військових пам'яток, зазначаємо, що є дуже важливим, щоб такі проекти пам'яток робили по можливості інженер-архітект, який, як об'явлено в декреті, може своїм проектом відповісти вимогам цього декрету. В поданій до влади автор проекту (інженер-архітект) повинен його підписати. Щоб уможливити подати нашим філіям і громадянам приклади собі такі проекти, Головна Рада

подає про те, щоб цією технічною справою військових пам'яток і пам'яток таблиць займався Українське Технічне Товариство та щоб ті проекти пам'яток робили наші інженери. Просимо при ставленні пам'яток керуватися отсими нашими вказівками, бо польська влада ставиться доволі ригорозно до наших починів у тім напрямі, вважаючи, що всі українські хрести чи пам'ятники присвячені не цілям культу релігійного, але в першій мірі цілям культу національного і з огляду на цей публічний характер українських військових пам'яток влада буде вимагати виповнення всіх тих формальностей, які означені в декреті начальника держави. Отже подаємо до відома всіх наших філій і цілого українського громадянства, щоб не паразити нікого на зовсім непотрібні кошти й на есентуально розбирання пам'яток та щоб не знеохочувати ідейних людей до дальшої акції в тім напрямі, яка так дуже інтензивно розпочалася.

Львів, дня 20. вересня 1927.

Головна Рада Товариства Охорони Військових Могил:

Бр. Янів, вр. голова; Д-р Ів. Німчук, вр. секретар.

Зі старту.

Лугове Свято у Львові.

Дня 18. вересня ц. р. відбулося Лугове Свято у Львові. В тім році Лугове організації не мала щастя до Лугового Свята. В червні Лугове Свято і злив заборонила дирекція поліції, а 18. вересня перешкаджая дощ. Однак не зважаючи на те, що в п'ятницю, суботу і ще в неділю рано падав рясний дощ — на площі Сокола-Батька зібралося до 700 луговиків і луговичок. Були між ними і учасники з дальших сторін. Мило вражала делегація, зложена із 3-ох луговиків і одної луговички в гуцульських строях з Дори. Дальше прибув Луг зі Снігівська Вишнього пов. Сколе, Медики пов. Перемишль і т. д. Свято почалося в год. 2-й попол. Луги формувалися до вправ на площі Вп. Вовка, де голова львівського Лугу п. Козлинюк адавав звіт д-рові Дашкевичеві з усталених лугових сотень. Програма Свята була слідує: вправи луговиків вільноруч, луговичок хустинями, луговичка топирцями, малих луговиків і луговичок вільноруч, вежі, ритмічні вправи до пісні: Ой, у лузі... і масові вправи луговиків і луговичок. До вправ ставало коло 400 луговиків і 200 луговичок. До масових вправ стало разом зних 500. Попереднього року вправляючих було більше, бо зних 800, але в цій році Лугове організації представлялася багато краще, бо до вправ ставали тільки в одностроях і тільки при масових вправах виступила одна чета луговиків в цивільних одягах. Помітна була також більша кариєсть в лугових рядах. Розстановка до вправ, криття було краще, як попередніми роками. Видко, що на луговиків ділає луговий однострій, в якому вони вважають за обов'язок бути кариєсь.

Всі вправи вийшли досить гарно, хоча рано дощ не дозволяв перевести цілої проби. Найкраще вийшли ритмічні вправи луговичок до пісні „Ой, у лузі червона калина“. Видно було, що ритмічні вправи, які безперечно є багато трудніші як тактові, вийшли добре не тільки місські рухачки, але й сільські дівчата.

Дефілада Луговиків і Луговичок випала дуже гарно. Другу частку Свята вповні полив львівського Луга. Тому, що стало темпо, вправи відбувалися при запалених смолоскипах. Ту частку вповнили головню вежі львівських луговиків в руханкових строях, малих луговичок і малих луговиків. Справно вийшли вправи львівських луговиків на поручах. Відпали ритмічні вправи „Летить галка“ і „Човник хитається“, а то наслідком опізнення, а також тому, що смолоскипа було замало, так, що публіка обступила вправляючих в малих колесах, яке удержували львівські луговички. Свято покінчилося пізно вечером.

Оповідки.

Новий Український Театр під дир. П. Караб'євичем:

Склада: 27. IX. Вихрест, 28. IX. Дні нашого життя, 29. IX. Майська ніч.

30. IX. Еспанська муха.
1. X. День і ніч.
2. X. „Ой не ходи Грицю“.
3. X. Чесна Зузана.
Озеряни: 4. X. Віл.
5. X. Діти Агафера.
6. X. Дні нашого життя.
Копичинці: 7. X. Майська ніч.
8. X. День і ніч.
10-? 485 9. X. Запрожесть за Дунаєм.
Місяць Українського Студента.
Комунікат Т-ва Прихильників Освіти. Подано до загального відома, що станиславське вояводство дало дозвіл на улаження збірки на цілі допомоги українським студентам на терені станиславського вояводства ще в часі від 22-го вересня до 1-го жовтня на тих самих умовах, що й за першим разом. Просимо всі повіті, що не перевели ще досі збірки, перевести її в цьому ретинці. — Т-во Прихильників Освіти у Львові, вул. Супінського 21.

Д-р Володимир і Марта з Карачевських Муромців з нагоди їхнього вінчання, яке відбулося 22. вересня 1927 у Львові, зложили 50 зол. на „Рідну Школу“ за що шире подяку складає — Головна Управа. 508а 1-1

Дрібні оголошення.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик преціній продає за готівку і на рати від десятих літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 23-?

КУПИТЕ „Першу книжечку“ найдешевший буквар. Найкраща метода. 515 5-5

БІМНАТУ з окремим входом, мальовану, електр., соншина до винайму, вул. Гарновського 86 партер. 593 2-2

МОЛОДИЙ пристійний мушина з університетським освітанням на гарній становині на провінції, одружений з молодію, гарною та освітаною панною. Неанонімові зголошення з фотографією, за зворот якої ручиться — слати до Адміністрації під „Судьба“. Дискреція запевнена. 596 1-1

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка, самітна, сирота по священику середніх літ, господарна, пошукує місця до заряду домою. Зголошення до Адміністрації під Софія. 594 1-2

СПІЛКОВА Торговля в Товмачі (міська кооператива і пов. ска) приймає негайно управителя, але тільки фахівця-купця. Винагорода після умови. 553 1-2

НЕГАЙНО потребує кімнати з окремим входом, опалом, світлом, послугою і електр. сиданням в асторій часті Львова. С. Залеський суддя в Коломи. 600 1-3

ШОФЕР і шлюсар, пошукує посади. Зголошення до Адміністрації під „Шофер“. 599 1-3

ПОКІЙ з особини входом (околиця виста Потонького) до винайму. Відомість Адміністрації „Діла“. 602 1-2

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

417 Пересвітлення Рентгеном 19-23

Д-р М. ФАБРИНГ у внутрішніх недугах ор. від 8-10 і від 8-8
Пересвітлення Рентгеном
Пічення Діатермія — Львів
пл. Смольки ч. 5. (Кіно Марусенька)
Тел. 41-59 2060 22-7

Запросини до передплати!

603 1-2

З 1. жовтня ц. р. буде появлятися що місяця накладом Т-ва „Просвіта“ багато ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал „ЖИТТЯ І ЗНАННЯ“

(32 стор. 49). — ПЕРЕДПЛАТА: річно — 18 зол., піврічно — 9 зол., чвертьрічно — 5 зол. Поодинокое число — 1 зол. 80 гр.

Оказові числа замовляти надсилаючи 2 зол. марками або грішми

Адреса видавництва: Львів, Ринок ч. 10. II. Т-во „Просвіта“.

СЛУЖБА БОЖА св. Іоанна Золотоустого зі службми ріжних наміреній УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ у перекладі о. д-ра Ярослава Левинського з дозволом греко-кат. Митрополічного Ординаріату вийшла друком, примірник 2 зол. 50 сот. без пересилки, з пересилкою 3 зол. Продає Книгарня „Наукового Т-ва ім. Шевченка“ і Адміністрація „Діла“, Ринок 10.

3-3

ВОЛІЧКИ
французькі „Матдор“
„Гарсієвка“, Панчохи, 2-4
Рафери і т. п. Ціни
низькі бо вхід через сіль

ІТТ АММА
Сикетуська 16